

DORIVOR O'SIMLIKLARNING KO'PAYTIRISH TEXNOLOGIYALARI

Ikromiddinov Behruzбек

*Toshkent shahar Olmazor tumanidagi Abu Ali ibn Sino nomidagi
ixtisoslashtirilgan maktabning 7-sinf o'quvchisi*

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada dorivor o'simliklarning ko'paytirish texnologiyalari va dorivor o'simliklarning xilma-xilligini saqlab qolish haqida ma'lumotlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: dorivor o'simliklar, an'anaviy usullar, terapevtik xususiyatlar, mikroko'paytirish

Dorivor o'simliklar asrlar davomida an'anaviy tibbiyot tizimlarining asosi bo'lib, turli kasalliklarni davolashning tabiiy va barqaror manbasini taklif qiladi. Biroq, ortib borayotgan talab va ekologik muammolar bilan, ularning saqlanishi va mavjudligini ta'minlash uchun samarali ko'paytirish texnologiyalariga bo'lgan ehtiyoj hech qachon muhim bo'lmagan. Ushbu maqolada biz dorivor o'simliklarni ko'paytirish texnologiyalarining ajoyib olamini ko'rib chiqamiz, tabiatning shifobaxsh kuchidan barqaror foydalanadigan innovatsion usullarni o'rganamiz.

An'anaviy ko'paytirish usullari:

An'anaga ko'ra, dorivor o'simliklar urug'lar va bo'linish kabi usullar bilan ko'paytirildi. Ushbu usullar samarali bo'lsa-da, ko'pincha vaqt, makon va genetik xilma-xillik nuqtai nazaridan cheklovlarga ega. Misol uchun, urug'larning unib chiqishi uzoq vaqt talab qilishi mumkin, bo'linishlar esa yetuk o'simliklarning mavjudligiga tayanadi. Bundan tashqari, bu usullar dorivor o'simliklarning kuchi uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lgan genetik xilma-xillikni har doim ham saqlab qolmasligi mumkin.

Innovatsion texnikalar:

An'anaviy usullarning cheklovlarini bartaraf etish uchun olimlar va tadqiqotchilar innovatsion targ'ibot usullarini yaratdilar. Masalan, to'qimalarni ekish o'simlik hujayralarini oziq moddalarga boy muhitda steril sharoitda o'stirishni o'z ichiga oladi. Bu usul urug'larga bo'lgan ehtiyojni chetlab o'tib, noyob yoki yo'qolib ketish xavfi ostida turgan turlarning ko'payishini osonlashtiradigan kichik to'qimalar bo'laklaridan o'simliklarni tez ko'paytirish imkonini beradi.

Yana bir istiqbolli usul bu mikroko'paytirish bo'lib, u o'simliklarni eksplant deb ataladigan mayda to'qimalar bo'laklaridan ko'paytirishni o'z ichiga oladi. O'sish sharoitlarini diqqat bilan nazorat qilish orqali tadqiqotchilar nisbatan qisqa vaqt ichida ko'p sonli genetik jihatdan bir xil o'simliklarni ishlab chiqarishlari mumkin. Mikroko'paytirish nafaqat dorivor o'simliklarning tez ko'payishini ta'minlaydi, balki

ularning terapevtik xususiyatlari uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lgan genetik bir xillikni ham saqlaydi.

Foyda va qiyinchiliklar:

Ko'paytirishning ilg'or texnologiyalarini qo'llash dorivor o'simliklarni saqlash va ulardan barqaror foydalanish uchun ko'plab afzalliklarni beradi. Tez ko'payish va genetik bir xillikni ta'minlab, bu usullar dorivor maqsadlarda yuqori sifatli o'simlik materiallarini izchil ta'minlashni ta'minlaydi. Bundan tashqari, ular yo'qolib ketish xavfi ostida turgan turlarni saqlashga va irsiy xilma-xillikni saqlashga yordam beradi, dorivor o'simliklarning biologik xilma-xilligi kelajagini himoya qiladi.

Biroq, ushbu texnologiyalarning keng qo'llanilishi qiyinchiliklardan holi emas. Yuqori boshlang'ich xarajatlar, texnik ekspertiza va ixtisoslashtirilgan infratuzilmaga bo'lgan ehtiyoj ularni amalga oshirishga to'sqinlik qiladigan ba'zi bir to'siqlardir, ayniqsa dorivor o'simliklar sog'liqni saqlashda hal qiluvchi rol o'ynaydigan rivojlanayotgan mamlakatlarda. Bundan tashqari, genetik xilma-xillikning potentsial yo'qolishi va an'anaviy bilim va amaliyotlarga ta'siri haqidagi xavotirlar ushbu texnologiyalarni qo'llashda ehtiyotkorlik bilan ko'rib chiqishni talab qiladi.

Kelajakdagi yo'nalishlar:

Dorivor o'simliklarni ko'paytirish texnologiyalarini o'rganish va takomillashtirishda davom etar ekanmiz, mavjud muammolarni yengib o'tish va foydani ko'paytirish uchun fanlararo hamkorlik va bilim almashish zarurati tug'iladi. Tadqiqot va ishlanmalarga, salohiyatni oshirishga va texnologiyalarni uzatish tashabbuslariga sarmoya kiritish ushbu innovatsion texnikalardan foydalanishni demokratlashtirishga yordam beradi, ularning keng miqyosda qo'llanilishini va barcha manfaatdor tomonlar uchun adolatli imtiyozlarni ta'minlaydi.

Xulosa:

Dorivor o'simliklarni ko'paytirish texnologiyalari tabiatning shifobaxsh kuchidan barqaror foydalanish yo'lini taklif qiluvchi ilm-fan, an'ana va tabiatni muhofaza qilishning uyg'unligini anglatadi. Innovatsiyalar va hamkorlikni o'zlashtirib, biz bioxilma-xillikni saqlash, sog'liqni saqlashni yaxshilash va barqaror rivojlanishni rag'batlantirish uchun ushbu texnologiyalarning to'liq salohiyatini ochib, kelajak avlodlar dorivor o'simliklarning bebaho ne'matlaridan bahramand bo'lishlarini ta'minlashimiz mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Ahmedov O'., Ergashev A., Abzalov A., va boshq. Dorivor o'simliklar yetishtirish texnologiyasi va ekologiya.
2. https://uz.m.wikipedia.org/wiki/Dorivor_o%CA%BBsimliklar